

Congregation of Yahweh Jerusalem, Israel

SOMO LA 11: KALENDA YA KIBIBILIA

Warumi huanza mwaka Januari, katikati ya mzimu ya baridi, ambapo kwamba Wayahudi wa Orthodox wanaanza mwaka Septemba - Oktoba, kulingana na sheria zilizofanywa na Wanadamu kama Walimu. Lakini, Je, wakati gani Biblia inasema ni mwanzo wa mwaka?

Kutoka 12:2 Mwezi huu (Aviv) utakuwa mwanzo wa miezi kwenu; utakuwa ni mwezi wa kwanza wa mwaka kwenu.

MAELEZO: Ni wazi kuwa mwaka huanza mwishoni mwa mzimu wa baridi wakati Pasaka inasherehekewa. Mwezi wa kwanza katika kalenda ya kibiblia inaitwa Aviv, ambayo inamaanisha "matawi yaliyoiva au yaliyochipuka" (shayiri katika maelezo hii). Sasa tunajua kutoka **Kumbu. 16: 9** kwamba ni lazima tuanze hesabu yetu ya Pentekosti "**tangu wakati uanzao kutia mundu katika mmea;**" au kwa maneno mengine wakati shayiri inavyoweza kuvunwa au kuliwa katika sehemu nyingi ya nchi. Kalenda ya Wayahudi haizingatii mfumo hii ya kibiblia wakati wote kwa kuamua mwanzo wa mwaka wa kibiblia. Kalenda ya kibiblia imo kwa kilimo pamoja na viumbe vya mbinguni, na ya Walimu wa Kiyahudi walifanya kalenda ambayo haizingatii mambo haya.

Je! Maandiko pia yanatuambia wazi kwamba tunapaswa kuiga wakati na viumbe vya mbinguni?

Zaburi 104:19 Aliufanya mwezi kwa ajili ya nyakati, Jua latambua kuchwa kwake

Mwanzo 1:14 Elohim akasema, Na iwe mianga katika anga la mbingu ili itenge kati ya mchana na usiku; nayo iwe ndiyo dalili na majira na siku na miaka;

Maelezo: Kwa hiyo tunaona kwamba kalenda ni kalenda ya jua / mwezi iliyo na Jua ikitawala siku; wakati jua inapotua tunanza siku mpya. Mwezi hutawala mwezi; Mwezi inapomaliza mzunguko wake kamili na kuanza tena kwa makutanio, mwezi mpya huanza, na Jua na nyota hutawala mwaka.

Je! Kuna maandiko mengine ambayo inatuambia wazi kwamba mzunguko wa Jua inahusiana na mwanzo wa mwaka na mwisho wa mzimu ya baridi na mpangilio ya Siku Takatifu za mwisho wa mwaka?

Kutoka 34:22 Nawe utaitunza sikukuu ya majuma, nayo ni ya malimbuko ya mavuno ya ngano, na sikukuu ya kukusanya vitu mwisho wa mwaka (Tekufah).

Neno la kugeuka kwa mwaka kwa Kiebrania ni Tekufah. Neno hili kwa kweli linamaanisha mageuzi kamili ya jua. Hii hutokea mara mbili kwa mwaka. Mara moja wakati jua linapita katikati ya Dunia kutoka Kusini kuelekea kaskazini, na tena inapopita upande wa pili wa Dunia kutoka kaskazini kuelekea Kusini mnamo tarehe 21-23 Septemba, kila mwaka.

Kwa uwazi huwezi kuanza Jumatatu katikati ya Jumapili, na huwezi kuanza Januari katikati ya Desemba na vilevile huwezi kuanza mwaka wako mpya katikati ya mzimu wa baridi ya mwaka

uliopita, kabla ya 'Equinox' kufika na mzimu ya baridi kuisha. Pia, ukiangalia katika Kiebrania cha asili, neno "mwisho" haliko katika Kiebrania ya awali bali "liliongezwa" na kwa kweli neno 'baada ya' hufafanuliwa vizuri kutoka lugha ya asili.

Je, maandiko pia yanatuambia wakati wa Pasaka unapaswa kuadhimishwa lini?

Kutoka 13:10 Kwa hiyo utaitunza amri hii kwa wakati wake mwaka baada ya mwaka.

Maelezo: Ni dhahiri Pasaka lazima iadhimishwe kwa wakati wake (baada ya mzimu ya baridi, si wakati wa mzimu wa baridi) kutoka mwaka hadi mwaka. Kwa kweli, Nchi ya Israeli ina misimu miwili tu (**Mwanzo 8:22**) majira ya joto na msimu wa baridi na ikiwa ungekuwa katika nchi ya Israeli wakati wa Pasaka ungeweza kujua kwa urahisi tu kwa hali ya hewa na kilimo ikiwa umekuwa majira ya joto au bado baridi ya mwaka unaoisha. Ikiwa mtu anasubiri mpaka baada ya 'Equinox' ili kuanza mwaka kwa mavuno ya shayiri badala ya kuangalia tu kwa uchache wa shayiri jangwani, hawataweza kuwa na shida kujua wakati wa kuanza mwaka mapema sana, kama kalenda ya Kiyahudi inafanya kwa miaka kadhaa sasa.

Makosa yao ni rahisi sana. Yahweh anasema, kama tulivyoonyesha kwamba "Aviv ni mwanzo wa miezi kwako (**Kutoka 12: 1**). Lakini kulingana na Kalenda ya Kiyahudi ya kisasa wanaanza mwaka katika mwezi wa 7 na kuhesabu siku za Aviv na Pasaka kurudi nyuma. Bora Pasaka (na sio siku ya 1 ya mwezi wa Aviv) iko baada ya equinox, wataanza mwaka ingawa hata wiki mbili za kwanza zinaweza kuwa katika msimu wa baridi na bado ni sehemu ya mwaka wa zamani. Tena, kosa lao ni kufuata mila ya Rabi katika kuanzia mwaka katika Tishri, mwezi wa Saba na sio kuanzia mwezi wa Aviv, mwezi wa kwanza.

Kalenda ya Wayahudi haijazingatia mabadiliko ya misimu baada ya Equinox kutokea, lakini katika miaka fulani kama 2007 huanza mwaka katika msimu wa baridi kabla ya 'vernal equinox', ili kuzingatia msimu wa Pasaka na kuambatana na Kalenda ya zamani ya Julian.

Je, ni kwa nini?, kwa mujibu wa kalenda ya Kiyahudi ya Walimu, Pasaka haiwezi kutukia kabla ya 'vernal equinox'?

Ni kwa sababu Wayahudi wanasema huwezi kuwa na Pasaka mbili mwaka huo huo.

Ikiwa Tekufah ya Tamusi itatimia baada ya Sikukuu ya Succoti au Tekufah ya Tebeti hadi tarehe kumi na sita ya Nisani, mwaka huo ungeingiliana, ili sikukuu zikuwe kwa misimu yao vivyo hivyo, Pasaka katika msimu wa bubujiko, Succoti katika msimu wa demani. (Sanh 11b)

Kwa hiyo, kwa mujibu wa kalenda ya Kiyahudi, wanasema kuwa 'vernal equinox' kwa kweli **NI** mwanzo wa majira ya bubujiko na Mwaka Mpya; ndiyo sababu **HAWATAKUWA** na Pasaka kabla ya 'equinox'. Lakini kama ilivyotajwa hapo awali, **Aviv 1 na si Pasaka mnamo Aviv 14**, inapaswa kuwa mwanzo wa mwaka kulingana na maandiko. Hakuna mahali ambapo katika maandiko inasema kuwa Pasaka tu inaanza mwaka Mpya na siku zingine 13 za mwezi mpya wa Aviv bado inaweza kuwa kwa mwaka wa Kale, katika majira ya baridi. Hili haliwezekani.

Kalenda wanayoitumia leo **SIO** ile iliyotumika wakati wa karne ya 1 wakati Yahshua Masihi alipokuwa hapa duniani, kama vile 'Encyclopedia Judaica' inavyoonyesha waziwazi kwamba kalenda ya kisasa ya Kiyahudi ilianza kutumika karne ya nne na Mwalimu aitwaye Hillel wa 2

na haikukubalika kabisa mpaka mwanzo wa karne ya 10 A.D. Hillel pia alikuwa na mahusiano ya karibu na Julian Mfalme wa Kirumi, na alifanya sikukuu ya Pasaka sambamba na Likizo ya Easter ya Katoliki ili kodi za Kiyahudi ziondolewe.

Inakubaliwa kwa ujumla kuwa mambo kadhaa ya kalenda ya mahesabu ya Kiyahudi, ambayo hutumika leo, iliandaliwa mnamo takriban 358 C.E na (Rais wa Sanhedrin ya Kiyahudi), Hillel II. (Encyclopedia Judaica)

Je, kuna kumbukumbu zingine za kihistoria ambazo zinaweza kuthibitisha kwamba kalenda ya Kiyahudi ya kisasa siyo kalenda ya kibiblia na kwamba Waisraeli wa kale hawakuanza mwaka kabla ya 'vernal equinox'?

Dondoo kutoka kwa kanuni za Anatolius kwenye Tamasha la Pasaka

*Lakini sehemu hii kwa ujumla huita dodecatomorium, na usawa, na mwanzo wa mwezi, na kichwa cha mzunguko, na kichwa cha kozi ya sayari. Lakini sehemu hiyo, na dodecatemorium ya mwisho, na mwisho wa mzunguko ya sayari. Kwa hivyo, pia, wale ambao huweka mwezi wa kwanza ndani yake, na ambayo huweka hiyo kwa kutumia siku ya kumi na nne ya mwezi, weka, kama tunavyofikiria, hakuna ubaya mdogo na hakuna makosa ya kawaida. (16) Lakini hii sio maoni yetu tu, lakini pia ilijulikana na Wayahudi zamani, na kabla ya Masihi, na ilizingatiwa nao sana, kwa kuwa tunaweza kujifunza kutoka kwa Philo, Josephus, na Musaeus, na sio hao tu, lakini pia kutoka kwa zile za zamani zaidi, yaani, Agathobuli wawili, wanaojulikana kama mabwana, na Aristobulus, msomi huyo aliyeheshimika zaidi, ambaye alikuwa mmoja wa sabini waliotafsiri Maandiko Matakatifu kutoka kwa Kiebrania kwa Ptolemy Philadelphus, na baba yake, na akajitolea kuelezea sheria ya Musa kwa wafalme hao hao. (17) Hao, wakati walitua maswali juu ya Kutoka, wanasema kwamba **wote wanapaswa kutoa pasaka sawa baada ya vernal equinox katikati ya mwezi wa kwanza.** Lakini hii hupatikana wakati jua linapita katika sehemu ya kwanza ya jua, au, kama wengine wanavyoita, mduara wa zodiac. Lakini hii Aristobulus pia anaongezea, ilikuwa ni lazima kwamba sio jua tu linapaswa kupita sehemu ya usawa kwa sikukuu ya Pasaka, lakini pia mwezi. Lakini kwamba mwezi wa kwanza wa Waebrania lazima uweze kutokea baada ya mkusanyiko huo unaweza kukusanywa pia kutoka kwa kitabu cha Enoko. "*

*"Petro, Askofu wa Alexandria, anasema kwamba Wayahudi waliitunza Pasaka ipasavyo hadi uharibifu wa Yerusalemu mnamo 70 C.E. Lakini baada ya uharibifu wa mji **walifanya makosa kwa kuzingatia mwanzo wa mwezi, ambao ni mwanzo kati ya miezi ya mwaka,** kwa siku ya kumi na nne ambayo, ikiwa imezingatiwa kwa usahihi, **BAADA ya equinox,** watu wa zamani walisherehekea pasaka kulingana na Amri ya Kielohim: wakati watu wa siku hizi za kisasa wanaadhimisha kabla ya equinox, na hiyo kabisa kupitia uzembe na makosa, wasipojua jinsi wanavyosherehekea katika misimu yao..."Anti-Nicene Fathers, Vol. VI, p. 280.*

Maelezo: Inatambuliwa kwamba kalenda iliyofuatwa wakati wa Yahshua Masihi ilikuwa inatekelezwa na shirika la Makuhani, Wasadukayo, ambao hawakuanza Mwaka Mpya hadi baada ya 'VERNAL EQUINOX' kwa kuhesabu mwezi wa Aviv. Kwa kweli linasemwa katika kitabu cha Jack Finegan cha nyakati za kibiblia kwamba wakati Suleimani alijenga hekalu la Yahweh huko Yerusalemu, aliunda mahsusi ili jua liangaze moja kwa moja kupitia Lango la Mashariki kwenye vernal equinox na vuli ili waziweze kupotea kwa kalenda na siku takatifu.

Pia, wakati wa miaka 175 katika barua ya Elephantine ya Wayahudi uhamishoni huko Misri, kamwe hawakuanza mwaka kabla ya maandamano ya equinox au vernal equinox. Angalia nukuu zifuatazo zilizotajwa kutoka kwa: Kenneth F. Doig, *New Testament Chronology*, (Lewiston, NY: Edwin Mellen Press, 1990).

"Nyaraka hizi nyingi za kisheria ni pamoja na tarehe ya lazima ya raia wa Misri. Hati mbili zilizowekwa mara mbili ikiwa ni pamoja na tarehe za Kiebrania za Wayahudi wa Elephantine zinajumuisha kipindi cha 471 hadi 402 BCE. Hii ni pamoja na jioni hadi siku za jioni na mwanzo wa Mwaka Mpya wa Nisani (Aviv) tu baada ya Vernal Equinox. Karibu hati zote zinazoweza kusomeka zinaweza kurejeshwa kwa Nisani (Aviv) kuanzia tu baada ya Vernal Equinox kila mwaka."

Maelezo: Rekodi zote za kihistoria za kuaminika zinaonyesha kwamba katika nyakati za kale za kibiblia mwaka hakuanza kabla ya vernal Equinox na kwamba kalenda ya kisasa ya Kiyahudi ni uvumbuzi wa Rabi wa karne ya 4 na ilikubalika kwa miaka 600 iliyofuata katika kalenda ya mapokeo ya kisasa, lakini sio ya Biblia. Katika akili ya Kiebrania Yahweh ni wa milele, maana yake hana mwanzo au mwisho. Mawazo ya Kiebrania daima ni mviringo na si ya mstari. Mzunguko wa kilimo yote daima unaonyesha muundo wa mviringo na kuruda tena kwa mwanzo.

Zaburi 19:1-6 Mbingu zauhumbiri utukufu wa Elohim, Na anga laitangaza kazi ya mikono yake. Mchana husemezana na mchana, Usiku hutolea usiku maarifa. Hakuna lugha wala maneno, Sauti yao haisikilikani. Sauti yao imeenea duniani mwote, Na maneno yao hata miisho ya ulimwengu. Katika hizo ameliwekea jua hema, Kama bwana arusi akitoka chumbani mwake, Lafurahi kama mtu aliye hodari Kwenda mbio katika njia yake. Kutoka kwake lautoka mwisho wa mbingu, Na kuzunguka kwake (Tekufah) hata miisho yake, Wala kwa hari yake Hakuna kitu kilichositirika.

Maelezo: Swali la nini uhusiano huo ni kati ya nyakati na misimu inaweza kueleweka katika neno kwa mstari, unaoashiria uhusiano, na kwa hakika ingekuwa ni pamoja na zaidi ya jua kuchomoza / jua kutua, hasa katika mwanga ambao ni **mstari wao**, mstari wa mbingu na anga, si tu mstari wa jua. Mstari uliotajwa katika mawazo ya Kiebrania ni daima mviringo na sio mstari.

Wakati mzunguko wa kila siku wa dunia ulitoa mzunguko mdogo wa kuunganisha, kurudi kwa jua kila mwaka kwa hatua sawa katika vernal equinox ilikuwa mzunguko mkubwa wa kuunganisha. Kutoka nyakati za mwanzo kulikuwa na ufahamu wa kigeometri ya dunia, na kwamba jua katika safari yake katika mstari wa equator iliunda equinoxes '. Tukio hili la kiasitronomia linalotangulia sheria yoyote ya maandishi ya kibinadamu.

Hebu tuangalie maandiko mengine ambayo inaonyesha dhana hiyo hiyo.

Kumbu. 11: 11-12 lakini nchi mwivukiayo kuimiliki ni nchi ya vilima na mabonde, nayo hunyeshwa maji ya mvua ya mbinguni; nayo ni nchi itunzwayo na Yahweh, Elohim wako; macho ya Yahweh Elohim wako, ya juu yake, tangu mwanzo wa mwaka hata mwisho wa mwaka.

Unaposoma maandiko haya kwa Kiebrania inaonyesha tena muundo wa mviringo, sio mstari. Macho ya Yahweh daima i juu ya nchi ya Israeli katika muundo usio na mwisho wa mviringo

ambao umeonyeshwa wazi na "tekufah" au mzunguko wa jua inaonyeshwa kila mwaka na mwanzo wa Mwaka Mpya kwenye vernal Equinox. Inaonyesha pia mfano wake wa kuwepo, kama mzunguko, daima unaendelea ambapo mstari una mwanzo na mwisho.

Kalenda ya Kiyahudi ya kisasa pia ina sheria 4 za kuahirisha, ili kama Siku Takatifu ikitokea kuwa siku fulani ya juma ambayo haiwezekani kuadhimisha, basi huahirisha tu Siku Takatifu (hadi siku 2 wakati mwingine) hadi siku inayofuata ambayo inakubalika kwa Warabi. (Walimu).

Katika dini ya Kiyahudi hufundisha kwamba Walimu wana mamlaka kutoka mbinguni kubadili Torati na hata kubadili siku takatifu ulioteuliwa na Yahweh. Talmud (Mafundisho ya Kiyahudi) pia inasema kwamba Yahweh ni Mmoja wa Rabi 70 na lazima awe chini ya mapenzi ya Rabbi wengine. Hebu tutazame orodha ya sheria 4 za kuahirisha ambazo kalenda ya Kiyahudi ya sasa inatumia wakati Siku Mtakatifu inapoangukia siku za juma zisizobora tudumisha.

Uchunguzi wa Marekani (U.S. Naval Observatory) hufupisha masuala ya dehiyyot (Uahirisho) minne kama ifuatavyo:

- (a) Ikiwa Tishri *molad* huwa siku ya 1 [Jumapili], 4 [Jumatano] au 6 [Ijumaa], basi Tishri 1 uahirishwa kwa siku moja.
- (b) Ikiwa Tishri *molad* hutokea wakati au baada ya masaa 18 (yaani, saa sita mchana), basi Tishri 1 inahirishwa kwa siku moja. Ikiwa hii inasababisha Tishri 1 kuwa siku ya 1, 4, au 6, basi Tishri 1 itasitishwa kwa siku moja ziada ili kukidhi utawala wa *kuahirishwa* (a).
- (c) Ikiwa Tishri *molad* ya mwaka wa kawaida (yaani, wa miezi kumi na miwili) huwa siku ya 3 [Jumanne] saa au baada ya saa 9, *halakim* 204 [saa au baada ya 3:11 a.m.], basi Tishri 1 uahirishwa siku mbili hadi siku ya 5, na hivyo kukidhi utawala wa *kuahirishwa* (a).
- (d) Ikiwa *molad* ya kwanza [Tishri *molad*] ifuatayo mwaka wa ruko huwa siku ya 2 [Jumatatu] saa au baada ya masaa 15, 589 *halakim* [saa au baada ya saa 9:32 a.m.], basi Tishri 1 uahirishwa siku moja hadi siku ya 3 [Jumanne].

Kumbuka, vile tayari imeonyeshwa, kwamba kalenda ya Kiyahudi ya kisasa huanza mwaka kimakosa kwa kutoka Tishri na SI kutoka kwa Aviv ya kibiblia. Sababu kuu za kuahirisha siku takatifu za Yahweh zilizotengwa kama Sikukuu, na hasa, siku ya upatanisho (Yom Kippur), isiakuangukie Ijumaa au Jumapili, ambayo Wayahudi wanatazama kama mzigo kwa sababu ya siku ya sabato ambayo imekaribiana nayo.

Pia, hawaruhusu siku ya mwisho ya sikukuu ya Vibanda kuangukia siku ya Sabato kwa sababu ya ibada ambayo kwa mila ya Kiyahudi wanapiga matawi ya miti, ambayo wanaamini itakuwa kuvunja siku ya sabato. Hivyo badala ya kubadilisha mila zao za kibinadamu, wao tu huahirisha Siku Mtakatifu kuwa siku nyingine.

Maelezo: Hakuna katika maandiko ambapo inasema kuwa mtu yeyote ana mamlaka ya kubadili wakati Takatifu. Kuna mtu anayekuja (muasi wa Masihi) ambaye atajaribu kubadili nyakati na sheria na anahukumiwa kwa kufanya hivyo (**Dan 7:25**). Andiko la wazi sana linatuambia kushiriki Pasaka siku ya 14 ya mwezi wa kwanza! TOSHA! Wakati mwezi mpya utakapotokea, basi siku ya 14 kutoka wakati huo, unapaswa kushika Pasaka, hakuna chochote kilichotajwa cha kuahirisha Siku Mtakatifu.

Je, maandiko huwapa mamlaka Rabi kubadili siku takatifu, kama Papa amebadilisha Sabato hadi Jumapili?

Warumi 3:1-2 Basi Myahudi ana ziada gani? Na kutahiriwa kwafaa nini? Kwafaa sana kwa kila njia. Kwanza kwa kuwa wamekabidhiwa mausia ya Yahweh.

Maelezo: HAKUNA Andiko ambalo limeonyesha hata kidogo kuhusu kuahirisha Uteuzi ya Siku Takatifu wa Yahweh. Maneno/ mausia ya Yahweh yaliyonenwa kwa Warumi sura ya 3 haionyeshi kwamba Rabi wa Wayahudi walipewa mamlaka ya kubadili neno la milele la Yahweh na kwamba waamini katika Yahshua lazima wafuate.

Mausia ni neno linalotokana na neno la Kiyunani *logios*, na ina maana kwamba matamshi au maneno ya Yahweh walipewa Wayahudi **kuhifadhi, Sio kubadilisha.** Yuda kamwe hawakupoteza utambulisho wao kwa sababu ilikuwa kazi yao kuhifadhi Torati ili watu waweze kupata neno safi la Yahweh wakati Masihi atakuja karne ya kwanza AD.

Warumi 3:1-2, inasema kwamba faida ambayo Yuda alikuwa zaidi ya Efraimu ni kwamba tangu mbeleni walikuwa na Torati iliyoandikwa, basi walipata fursa ya kwanza ya wokovu, kama ambapo Efraimu, aliyepoteza utambulisho wake alifaa kusubiri kwa uvumilivu katika utumwa kwa ujumbe wa injili kuwafikia. Kwa kweli haimanishi kuwa kazi ya Yuda kuhifadhi Torati iliyoandikwa iliwapa uhuru wa kubadili sehemu yoyote katika Torati hiyo. Mtu yeyote ambaye hata alibadilisha neno moja la maandiko alikuwa chini ya laana.

Kumbu. 4:2 Msiliongeze neno niwaamurulo wala msilipunguze, mpate kuzishika amri za Yahweh, Elohim wenu, niwaamuruzo.

Je, ni Nani maandiko yanatuambia anahifadhi neno lililoandikwa la YHWH baada ya Masihi kuja?

Mwanzo 49:10 Fimbo ya enzi haitaondoka katika Yuda, Wala mfanya sheria kati ya miguu yake, Hata atakapokuja Yeye, mwenye milki, Ambaye mataifa watamtii.

Maelezo: Mausia ya Yahweh (neno lake lililoandikwa) lilipewa tu Yuda mpaka Masihi atakuja na basi itakuwa kazi ya wafuasi wa Masihi kushika neno la kweli lisilobadilishwa kutoka hapo. Kwa kuwa Yuda na Rabi wa Kiyahudi walikataa Yahshua na maandiko Yake katika Agano Jipya, ambayo ni sehemu ya maandiko, hisia inatuambia kuwa haiwezekani kuhifadhi kitu ambacho hawana au hawanaamini.

Baada ya Yahshua wa Nazareti ktimiza kabisa maandiko yote ya kimasihini, wengi wa Rabi baada ya kufufuliwa kwake, kama vile Rabi Akiva, baba wa dini ya Kiyahudi ya kisasa, walibadilisha na kuwapotosha watu kwa vitu vingi katika Torati ili kujaribu kuwashawishi Wayahudi wasiokuwa na ujasiri wa wakati wao wasimwamini Yahshua kama Masihi aliyeahidiwa. Uongo huu na upotovu hata unaendelea leo, kwa kuwa kuna hata sala za kila siku katika kitabu cha sala ya Rabi inayotoa matuzi ya kila siku kwa waumini wa Yahshua.

Maandiko ni wazi kabisa. Yahweh aliumba Jua na mwezi na nyota kutuambia wakati wa Siku Zake Takatifu. Hakuna mtu anaye mamlaka ya kubadilisha hiyo. Kuahirisha Sikukuu ya kupiga

baragamu kwa siku ingine sio tofauti na kuahirisha Sabato kwa Jumapili. Hakuna msingi wa maandiko aidha.

Ni wazi kutoka kwa maandiko tutaanza mwaka baada ya msimu wa baridi, baada ya equinox ya vernal na sio kabla ya msimu wa baridi kuisha; Kwa hiyo, mwandamo wa mwezi mpya baada ya Equinox ndio mwanzo wa mwezi wa Aviv, hivyo daima hutokea baada ya msimu wa baridi. Ikiwa mwezi wa 12 wa mwaka (Adar) ulitimia mapema na kuruhusu mwandamo wa mwezi mwingine mpya kabla ya Vernal Equinox, ilihitaji kuongeza mwezi wa 13 na kusubiri mpaka kutimia kwa siku ya Equinox ili kuanza mwezi wa 1 wa mwaka baada ya Vernal Equinox!

Mwaka ni tukio la kiasonomia linalotalalwa na jua! Ni hatua ambayo dunia hugeuka na kuzunguka Jua na kukamilisha mzunguko wake. Jua huamua mwaka! Na hatua hiyo ya kukamilisha ni Vernal Equinox.

Kuamua Pasaka baada ya mwanzo wa Mwaka Mpya, yaani baada ya Vernal Equinox, kisha kuweka Aviv 1 kabla ya Vernal Equinox, ingekuwa kuruhusu Pasaka kuwa katika Mwaka Mpya, lakini kuweka Aviv 1 kabla ya mwaka kuisha, yaani kabla ya kukamilika kwa mzunguko wa Jua katika Vernal Equinox. Hii bado ni katika majira ya baridi ya mwaka uliopita, ambayo sio Aviv. Hiyo ndio sababu ni tofauti kwa miaka yenye ruko, yaani, kuongeza mwezi mwingine, ili mwezi mpya wa kwanza iwe baada ya mwaka kuanza, yaani, baada ya Vernal Equinox, wakati wa Aviv.

Swali la linguine ni Je, mwezi mpya kulingana na maandiko ni gani? Kila kitu ambacho Baba Wetu wa Mbinguni Anafanya inafuata amri na taratibu. Kwa urahisi, ni amri ambayo aliweka wakati wa uumbaji jinsi mambo na vitu vinavyofuata mpangilio wake, kama mvuto (Gravity). Amri ya mahakama ya Yahweh (Judicial Order) huweka mfano wa maisha yetu na jinsi tunavyomwabudu Yeye. Kwa hiyo, tunapotafuta kile kinachokamilisha mwezi mpya kulingana na maandiko, tutaangalia mifano ambayo Ameweka, kwa **kuwa habadiliki (Mal 3: 6)**.

Waebrania 11:1 Basi imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo, **ni bayana ya mambo yasiyoonekana.**

Waebrania 11:3 Kwa imani twafahamu ya kuwa ulimwengu uliumbwa kwa neno la Yahweh, **hata vitu vinavyoonekana havikufanywa kwa vitu vilivyo dhahiri.**

Maelezo: Kwa hiyo hapa tunaona mfano uliowekwa katika uumbaji kwamba vitu viliumbwa havikutukia kutoka yale vitu ambavyo tayari vimeonekana. Ni sawa vile ulimwengu ulianza katika giza (**Mwanzo 1: 2-3**), na siku inianza na giza, na hata uhai ndani ya tumbo huanza gizani, kuweka kipaumbele ni kwamba mwezi huanza kwa kushikamana na Jua na Dunia (Conjunction), wakati halisi wa mwezi ambapo dunia, mwezi na jua zimekuwa kwa utaratibu kamilifu. Ni kama wakati saa yako inakaribia saa 12:00 na kuanza tena, wakati mwezi na dunia na Jua zinashikamana kabisa kwa wakati huo kila baada ya siku 29 ½ kwa kukutana (Conjunction), ambayo ni mwanzo wa mwezi mpya.

Yahweh ni mkamilifu na mwenye mpangilio. Unapoonza mwezi robo, mwezi huu ni ¼ kamili. Unapoonza mbalamwezi mwezi i katikati. Unapoonza ¼ ya mwezi unazimia, mwezi huo ni ¾ kamili, na wakati mwezi unapokuwa giza tena kwa kukutana (Conjunction) ni kuaanza mwezi mpya. Ikiwa mtu alikuwa anaanza mwezi mpya kwa kutazama mwezi, basi atapoonza mwezi robo

haitakuwa imetimia ¼ mwezi, wakati ataona mbalamwezi, haitakuwa katikati ya mwezi. Itatupilia mbali upimaji wa mviringo wa mzunguko wa mwezi.

Lugha ya Kiyahudi ya awali ilikuwa lugha ya hieroglyphic na badala ya kuwa na herufi zilikuwa na picha 22. Unapoweka picha pamoja inatoa maelezo kwa maneno na sentensi. Neno picha la awali la Kiebrania ya "mwezi mpya" ni "kujitenga, ya mzunguko au njia, ya mwezi unaochakaza." Hii ingekuwa kuunganishwa. Mwezi hauachi kuzunguka, daima hutembea katika mzunguko wake, lakini mara moja kila siku 29 ½ mzunguko unapita wakati mmoja na mgawanyiko na mzunguko wa jua na Dunia na kusababisha giza la mwezi na kujitenga na mzunguko wa mwanga. Mzunguko wa mshikamano ni mara kwa mara sana kila siku 29 ½, lakini kwa sababu mzunguko wake ni duaradufu na si mviringo, kutazama mwezi inaweza kuanzia mahali popote kutoka masaa 6 baada ya mkutano hadi masaa 72 baada ya kuunganishwa. Yahweh hawezi kutumia jinsi hicho kisichoaminika kuanza mwezi.

Pia, Je, ikiwa kuna mawingu? Je, Mmoja anawezaje kutazama mwezi kwa hali kama hiyo? Ingebidi kuihairisha mwezi mpya ingawa mwezi unaweza kuonekana kwa sababu hawawezi kuiona kutokana na kufunikwa na wingu. Hii itakuwa tofauti na sheria za kuahirishwa kwa rabi zilizotajwa hapo awali.

Je, Yahweh aliamuru kutunza mwezi wa kuonekana (Crescent) ili kuanza Mwezi katika Kumb.. 16: 1?

Kumbu. 16:1 Utunze mwezi wa Abibu, ukamfanyie pasaka Yahweh, Elohim wako, kwa kuwa ilikuwa ni mwezi wa Abibu alipokutoa Misri usiku Yahweh; Elohim wako.

Maelezo: Neno lililotumika ya kutunza katika Kiebrania ya awali ni ya numbari 8104 "Shawmar" na haina maana ya kutazama vile ilivyo, lakini ni kuweka, kulinda na kutunza, kutambua. Ni neno lile lile lililotumika katika **Kutoka 31:19**, tunapoambiwa kwamba tutunze siku ya Sabato, na sidhani mtu yeyote atasema kwamba siku ya sabato hatutazami kitu kinachoonekana ili kuanza siku, kwa kweli ni kinyume sana, ni kutokuwepo kwa jua linalotuambia kuwa Sabato imeanza.

Kweli, ikiwa unatazama Torati, utaona kwamba Yahweh aliamuru wasitazamie au kuabudu jua, mwezi na nyota.

Kumbu. 4:19 tena usije ukainua macho yako hata mbinguni, na ulionapo jua, na mwezi, na nyota, jeshi la mbinguni lote pia, ukashawishwa na kuviabudu, na kuvitumikia, ambavyo Yahweh, Elohim wako amewagawanyia watu wote chini ya mbingu zote.

Sasa unafikiri kuwa katika eneo ambalo watu walikuwa wakiabudu Jua na Mwezi na Nyota, na kwa Waisraeli kuegemea kuabudu sanamu na ndama ya dhahabu, kwamba Angewapeleka kila mwezi kwenda kutazama mwezi (Crescent)? Ingekuwa kama kutuma mlevi kulinda chumba kilichojaa Pombe na kumwambia asikunywe.

Pia, njia pekee ya kutunza vizuri siku takatifu kwa usahihi ni kujua wakati wa mwezi mpya kulingana na wakati wa Yerusalemu. Kwa hiyo, kabla ya miaka 100 iliyopita, Je, mtu yeyote anayeishi katika Ulaya au Marekani angejuaje wakati mwezi ulipoonekana Yerusalemu? Na

ikiwa unaenda kwa mtazamo wa eneo lako unaweza kuwa na siku tatu tofauti kama siku takatifu katika eneo fulani; Hakuna mahali ambapo inetajwa katika maandiko kuwa Yahweh amesema amri ya kuonekana mwezi ili kuanza mwezi. Andiko lifuatayo litaonyesha jambo hili.

Zaburi 81:3 Pigeni panda mwandamo wa mwezi, Wakati wa mbalamwezi, sikukuu yetu.

Maelezo: Andiko hili, ambalo liliandikwa awali kwa Kiebrania, daima limekuwa likijulikana kwa kutaja sikukuu ya tarumbeta au kwa Kiebrania Yom Teruah. Kwa hiyo ikiwa siku ya kwanza ya mwezi wa 7 ni mwandamo wa mwezi na imefunikwa kama maandiko yanavyosema basi inaweza tu kutaja kiunganisho na kutoona crescent. Neno la mwezi lililofunikwa ni "*kese*" na ni wazi kwa Kiebrania ina maana ya kufunikwa kikamilifu.

Pia, tunajua kwamba Yahshua hakutundikwa siku ya Ijumaa, kwa kuwa huwezi kupata mchana na usiku tatu katika kaburi kutoka Ijumaa mchana hadi Jumapili asubuhi (**Math 12: 38-40**), lakini alitundikwa katikati ya wiki. Sasa ikiwa unakwenda kwa mwaka huo alitundikwa katika 30 AD unaweza kufikia tu na kutundikwa katikati ya wiki ikiwa unanza mwezi wako kwa kushikamana, lakini ikiwa unanza ukitazama crescent, unarudi kwenye kutundikwa Ijumaa, ambayo haiwezekani kulingana na maandiko. Kuna ushahidi mzuri wa kihistoria ili kuonyesha wazi alitundikwa 30A.D..

Kuna neno kwa Kiebrania ya upeo (Crescent), lakini haitumiwi kamwe, hata mara moja wakati wa kutaja mwezi. Neno linalotumika katika maandiko wakati inazungumzia mwandamo wa mwezi ni "*Rosh chodesh*" ambayo kwa kweli ina maana ya mkuu wa mwezi au mwanzo wa mzunguko wa mwezi ambayo tena inatoa rejeleo ya mshikamano au mwanzo wa mzunguko wa mwezi, na hakuna ushahidi kabisa kwamba Waisraeli walitazama upeo (crescent) kabla ya uhamisho wa Babeli.

Ukirudi kwenye kitabu cha Mwanzo 7:11 utapata kwamba Nuhu aliingia ndani ya safina siku ya 17 ya mwezi wa pili, na Mwanzo 8: 3-4 inatuambia kwamba Nuhu aliondoka katika safina siku ya 17 ya mwezi wa 7, siku 150 baadaye. Hapo awali kulikuwa na miezi 12, ya siku 30. Sayansi inatuambia kwamba karibu mwaka wa 700 B.C. kitu kilibadilisha kalenda na kufanya tu mzunguko wa mwezi iwe siku 29 ½ badala ya mzunguko wa mwezi wa siku 30. Cha kuvutia hii ilikuwa wakati huo huo Hezekia aliomba ili jua irudi hatua 10.

Lakini kitu kingine kilichotokea wakati wa 700 BC ambao pia ulichangia katika mabadiliko ya kalenda. Kumbuka jinsi tulivyoieleza kwamba siku takatifu zilipewa taifa la Israeli wakati walipoingia nchi ya Israeli. Yahweh pia aliwaamuru waende Yerusalemu na Yerusalemu tu kwa siku hizi.

Kumbu. 16:16 Mara tatu kwa mwaka na watokee wanawaume wako wote mbele za Yahweh, Elohim wako, mahali atakapochagua; katika sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu, na katika sikukuu ya majuma, na katika sikukuu ya vibanda; wala wasitokee mbele za Yahweh mikono mitupu.

Ndiyo sababu inamaana kuwa mshikamano (Conjunction) na kutua kwa Jua ungefanyika Yerusalemu kila mwezi wakati kulikuwa na miezi 12, ya siku 30, kwa sababu kusudi la kuunda vitu vya mbinguni ilikuwa kuonyesha Israeli nyakati yaliyotengwa huko Yerusalemu.

Sasa, sio tu kwamba Yahweh alirudisha tena Jua wakati wa Hezekia karibu 700 BCE, lakini kitu kingine kikubwa kilitendeka katika historia ya Israeli. Katika mwaka wa 723-22 BCE Waisraeli walikwenda mateka kwa Ashuru na katika pembe nne za dunia. Mojawapo ya adhabu kuu za Mateka hii ni kwamba hawakuweza tena kushika Siku Mtakatifu huko Yerusalemu. Mshikamano ulifanyika kila mwezi huko Yerusalemu ili kuanza mwezi na kuonyesha mahali ambapo watu wa agano la Yahweh walikuwa. Je, ni jambo la kuvutia kuwa tangu 700 BCE, sasa mshikamano na kutua kwa Jua hautokei kila mwezi huko Yerusalemu, lakini mahali pengine tofauti kila mwezi duniani kote? Haijawahi kutokea mahali moja kwa miezi miwili mfululizo, lakini vile mzunguko wa mianga ya mbinguni yanavyokwenda pia mshikamano na kutua kwa Jua. Ikiwa mshikamano ulikuwa huko Yerusalemu, katikati ya Dunia, kabla ya uhamisho wa Israeli hauwezi kuwa matukio ya kawaida kuwa mshikamano baada ya uhamisho wao umehamishiwa mahali tofauti duniani kote kila mwezi. Ikiwa mshikamano katika Yerusalemu kila mwezi ilikuwa kuonyesha mahali ambapo watu wa agano la Yahweh walikuwa, sasa kuwa na mshikamano mahali fulani kila mwezi inaonyesha kuwa Waisraeli waliamishwa Duniani kote, ambayo historia inathibitisha kuwa sahihi.

Pia kwa kuwa Siku Takatifu ni sehemu ya mpango wa Yahweh ya wokovu na kufunua mpango huo kwa waumini wa kweli tangu kusanyiko la kwanza lilianza mnamo 30 A.D., basi ungekuwa na njia ya kuwa waumini wote duniani waweze kuhesabu kalenda ili Kushika Siku Takatifu bila kutazama upeo (Crescent) huko Yerusalemu ambao tena haikuwezekana katika uhamisho kabla ya miaka 100 iliyopita.

Hivyo kabla ya 700 B.C. mshikamano huo ungefanyika Yerusalemu kila siku 30 wakati wa Jua kutua, lakini sasa kwa kuwa mzunguko wa mwezi ni wa siku $29 \frac{1}{2}$ na si siku 30, mshikamano hufanyika mahali fulani popote kila mwezi. Ni kama kupiga mshale kwenye bodi ya mchezo kila mwezi inacha mahali pengine; lakini mwezi mpya huanza hasa kwa mshikamano, na kwa kuwa siku inaweza kuanza tu wakati wa Jua linapotua, hivyo popote Jua inapotua wakati wa mshikamano hapo ndipo mwezi mpya unaanza, na ndani ya masaa 24 unasubiri Jua kutua mahali ulipo na mwezi mpya.

Ni kanuni sawa tunayotumia kwa Sabato. Wakati jua lipotua Yerusalemu, labda ni saa 11:00 asubuhi huko New York, kwa hiyo hauwezi kuanza Sabato saa 11:00 mjini New York kwa sababu Jua lmetua Yerusalemu. Utasubiri Jua litue ili na kisha Sabato ianze. Njia sawa wakati mshikamano unafanyika, bila kujali wakati wa siku ni ipi, utasubiri Jua litue na mwandamo wa mwezi kufika kwenu, na ndani ya masaa 24 kama Sabato itakuwa mwandamo wa mwezi duniani.

Lakini je, mtu anawezaje kujua wakati mshikamano unafanyika kila mwezi?

Maelezo: Hebu tufafanue mshikamano ni nini. Kulingana na encyclopaedia Britannia katika astronomia, **mshikamano ni mkutano dhahiri au kupitana kwa miili miwili au zaidi ya mbinguni kwa longitudo sawa wa mbinguni. Mwezi unashikamana na Jua katika awamu ya mwandamo wa Mwezi, wakati inapohamia kati ya Dunia na Jua na upande uliogeuka kuelekea Dunia ni giza.**

Kuna udanganyifu kadhaa unaohusishwa na mshikamano. Moja ni kwamba hutokea kila mahali duniani, wakati huo huo duniani kote. Hii ni kwa sababu ya imani ya uwongo kwamba baadhi ya washikao mwandamo wa mwezi siku ya mshikamano, kuanzia jioni kabla, ingawa hii inaweza kuwa hadi masaa 23 kabla ya kuunganishwa halisi, na bado ni siku ya mwisho ya mwezi wa zamani. Hii si sahihi na haitakuwa tofauti na Rabi kuanzia kalenda ya Kiyahudi kabla ya vernal equinox, ikiwa bado katika majira ya baridi ya mwaka uliopita.

Tatizo ni kwa ufafanuzi wa watu wengine wa kiujanja cha ni nini mshikamano. Kimsingi kutoka kwa ufafanuzi hapo juu tunaona kwamba mshikamano ni kimsingi kuzuiwa kwa mwezi, kwa sababu huwa kati ya dunia na jua, na kusababisha upande mmoja kuwa giza. Kwa sababu mzunguko wa mwezi ni duaradufu na si mviringo, mwezi hauwezi kamwe kuwa giza 100%, lakini bado haiwezi kuonekana kwa macho tupu. **Utaratibu itakuambia kuwa kama kutokea kwa kutokea huko Japan hawezi kutokea kwa upande mwingine wa dunia huko New York kwa wakati mmoja.** Kwa hiyo, ingawa Mkutano mpya wa mwezi unafanyika kwa muda mmoja tu kwa wakati karibu kila siku 29 na ½, haitokewi kila mahali duniani. Kwa ufafanuzi sana wa mshikamano, miili ya mbinguni (katika kesi hii mwezi, jua na ardhi) lazima iwe katika uwiano huo. Wakati mwezi unavyoshirikiana na ardhi wakati wa Rosh Chodesh, dunia nzima haipo katika uwiano huo, tu eneo ambalo kiunganishi hutokea. Hivyo mshikamano haufanyiki kila mahali duniani, wakati huo huo, ingawa hutokea kwa muda mmoja tu wa muda karibu kila siku 29 ½. Nenda tu kwenye tovuti ya ushirikiano, na angalia picha ya mshikamano kutoka mwezi wowote ulio na utaona hii ni sahihi kabisa.

Hivyo mshikamano huo utafanyika kwenye sehemu moja duniani ambayo ingeweza kuchochea mwezi mpya au mwezi katika eneo hilo ambalo jua litaweza kutokea, basi tu kama tunavyofanya kila wiki pamoja na Sabato tunatarajia, kulingana na wapi duniani kwa ajili ya dunia kugeuka juu ya mhimili, na mwezi mpya kuja kwetu wakati wowote ingekuwa jua katika eneo lililopewa. Hatutanguli Sabato saa sita jioni mjini New York kwa sababu jua limeanguka Yerusalemu, kwa nini tutaanza mwezi mpya katika hali nyingine 23 au zaidi kabla ya mwezi wa zamani kumalizika kwa sababu jua au ushirikiano umefanyika kote ulimwengu mahali fulani?

Dhana ya uongo ya pili kwa baadhi ya kuanza mwezi kwa siku ya mshikamano, badala ya kusubiri jua lililofuata baada ya ushirikiano, ni kwamba wengine wamesema kuwa unadhimisha kumbukumbu yako siku ya kumbukumbu yako, sio siku inayofuata. Juu ya uso hii inaonekana kuwa ya mantiki, lakini tena kama siku yangu ya kumbukumbu ilikuwa Machi 1, sitakuanza kusherehekea kumbukumbu ya kumbukumbu yangu siku ya Februari 28 kwa sababu tayari imegeuka hadi Machi 1 nchini Israeli. Kwa kusubiri mpaka jua katika eneo lako lililopewa baada ya mshikamano umefanyika mahali fulani duniani, hauanza mapema mwezi wako. Mwezi ulianza popote mshikamano ulifanyika duniani ambako jua inakaribia, na unasubiri dunia kugeuka na kuangusha jua na mwezi mpya kuja kwako, kama tunavyofanya kila sabato.

Mshikamano ni rahisi sana kuhesabu tangu kwa wastani hutokea kila siku 29, masaa 12, dakika 32 na sekunde 2.8. Ikiwa ungeangalia awamu ya mwezi kila mwezi ndani ya miezi 6 hadi 9 ungeweza kusema wakati ushirikiano una ndani ya saa moja tu kwa kuzingatia mzunguko wa mwezi.

Ikiwa mwezi sio kitu zaidi kuliko saa katika mbinguni basi robo ya mwezi itakuwa ni robo mwezi na mwezi kamili ingekuwa ni nusu mwezi, na ni kinyume cha mwezi kamili?

Kushirikiana! Ikiwa ulikuwa na pie kamili ya pie kwenye meza yako, itakuwa nini kinyume cha pie kamili? Jibu ni No pie. Tatizo pekee ni wakati unapojumuisha mkutano mpya wa mwezi hadi masaa 23 mapema kwa kuhesabu siku ya mshikamano na si kusubiri mpaka jua baada ya kuunganishwa, wakati dunia inapozunguka na mwezi unakuja kwako, hutawa na siku yako takatifu Hag au sikukuu ya Sukkot kwa mwezi.

Njia pekee ya kuhakikishia sikukuu yako daima inakuja kwa mwezi kamili ni kuhesabu mwezi wako kwa kushirikiana, kusubiri mpaka jua katika eneo lako baada ya kushirikiana. Ikiwa unapoanza mwezi mpya mapema kutumia jua kabla ya ushirikiano halisi unatokea, utakuwa daima kuanza mwezi wako mapema na kamwe usiwe na siku yako takatifu Hag kwa mwezi. Pia, kwa kuonekana kwa kuona mwezi, hawatakuwa na siku yao takatifu ya kuanguka kwa mwezi. Njia pekee ya kuhakikishia siku yako takatifu siku zote itaanguka kwa mwezi kamili ni kusubiri mshikamano kutokea na kisha kuruhusu dunia kugeuze kwako, na wakati wa jua katika eneo lako mwezi wako mpya utaanza. Kama ilivyo kwa Sabato, ndani ya masaa 24 ya mshikamano dunia ingefanya mzunguko kamili juu ya mhimili wake na mwezi mpya utaanza kila mahali ulimwengu.

Pata hatua za mwezi na nyakati zote za kushirikiana:

<http://aa.usno.navy.mil/data/docs/MoonPhase.html>

Vidokezo vya Kukumbuka:

- 1) mwanzo wa mwaka unaweza tu kuja katika spring / majira ya joto si katika majira ya baridi
- 2) Equinox ya vernal ni hatua ya kugawa kati ya baridi na Summer
- 3) Ikiwa utaona mwezi wa kuongezeka huko Yerusalemu kuanza mwezi wako, huwezi kujua wakati Pasika ya Biblia ilikuwa katika Diaspora kabla ya kompyuta na simu zilizoundwa zaidi ya miaka 100 iliyopita.
- 4) mwezi mpya huanza kwa kushirikiana, ambayo ni mwanzo wa mzunguko wa mwezi na wewe kusubiri sunset baada ya mshikamano kuanza mwezi katika eneo lako.

Mafundisho ya ziada; “The Biblical Calendar & The New Year”

Pakua kwa www.coyhwh.com

Congregation of Yahweh Jerusalem, Israel